

Štev. 7

V Ljubljani, 15. julija 1941-XIX

Leto 58

VSEBINA: Skrbeti moramo že sedaj, da bo imela živina spomladi dovolj zelene krme. — Več strniščne pese! — Plevelna lucerna. — Ali škoduje obiranje listja pesi, zelju itd.? — Sejalica — najkoristnejši kmetijski stroj. — Setev na surove brazde. — Pl-kapolonica ali koloradni hrošč. — Listne uši. — Ojačanje v rasti zaostalih trt. — Kisanje (ensiliranje) krme v zasilnih jamah in kopicah (nadaljevanje). — Zaprežanje krav koristno! — Slabo rejene krave. — Predpisi o klanju goveje živine. — Podpore za gradnjo silosnih jam. — Enkratno pripuščanje svinj. — Gnojnica izpod naših svinjakov. — Negovanje podkovanih kopit. — Proč z garami. — Mlekarstvo Dolenjske na novi poti. — Vabilo na občni zbor.

Poljedelstvo.

Skrbeti moramo že sedaj, da bo imela živina spomladi dovolj zelene krme.

Večina naših kmetijskih gospodarstev spomladi komaj čaka na zeleno hrano. Vsak preudaren gospodar, ki je preračunal zalogo krme in ugotovil, da mu bo tesna predla, ako bi se zima zavlekla, je dolžan že sedaj misliti na to, kako se bo izognil grožnemu pomanjkanju.

Košček njive bo vsako gospodarstvo imelo, saj po košnji rane zelene krme še vedno lahko na njem sadimo krompir ali koruzo, tako da nam ni treba menjati določen plodored. Seveda bomo pri tem upoštevali, da moramo po košnji polje takoj zasaditi s krompirjem ali koruzo in da takrat ne bo časa, da bi ga šele gnojili. Zato bomo gnoj, ki smo ga namenili za te glavne sadeže, že pred setvijo vmesne pične kulture padorali.

Črtež o dozoritvi vmesne kulture nam nazorno prikaže, kdaj bomo lahko zeleno pičo že kosili. Seveda je čas košnje odvisen od letine, setve, lege in rodnošči zemljišča ter nam slika ne more služiti kot pravilo, temveč kot smernica.

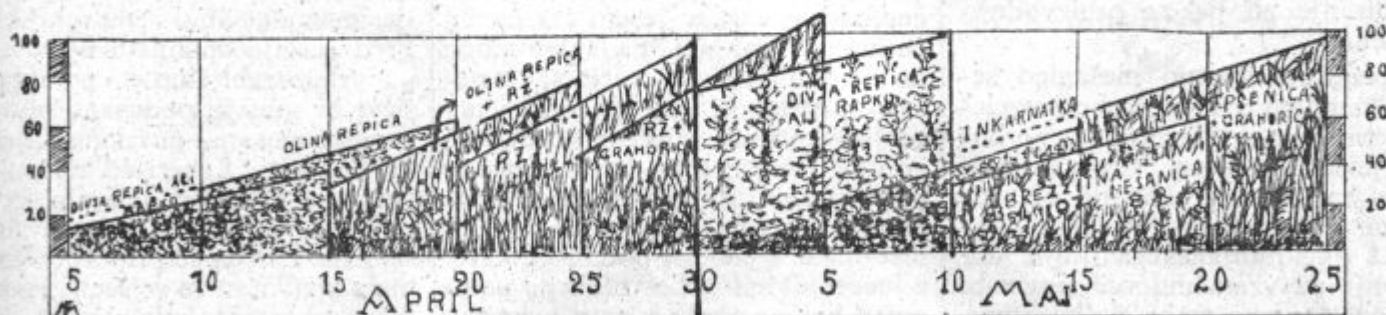
Divjo repico (ogrščica) ali rapko sejemo na pognojeno polje že sredi avgusta. Če mogoče sejemo s sejalnim strojem v 30 cm oddaljene vrste, ker takšna setev daje več krme. Za 100 m² setve rabimo pri setvi s strojem 6 do 8, pri ročni setvi pa 10 do 12 dkg semena. Setev v vrstah bomo seveda okopavali. Umetnega gnoja bomo pred setvijo raztrosili: 2 kg superfosfata, 2 kg kalijeve soli in 1½ kg amonijevega sulfata na 100 m². Spomladi pa bomo raztrosili še 1½ kg

amonijevega sulfata, ali pa bomo polje polili z gnojnico.

Iz črteža je razvidno, da lahko divjo repico sejemo dvakrat, vsakokrat seveda na drugo polje in da jo kosimo enkrat od 5. do 15. aprila, drugič od 30. aprila do 10. maja, ko zraste že 1 m visoko. Prva košnja daje malo piče in služi v to, da se živina navadi na zeleno hrano. Prehod od suhe krme na zeleno pičo moremo ravno z divjo repico z lahkoto postopoma izvršiti, ker ne ostari tako hitro.

Mnogi ne bodo vedeli, kaj je rapko. To je rastlina, ki je nastala iz križanja med kolerabo in divjo repico ter se mnogo goji v Nemčiji, kjer daje velike pridelke zelene mase.

Oljno repico bomo razen za pridobivanje olja sejali tudi za zeleno krmo. Glede gnojenja velja isto kakor za divjo repico. Sejali jo bomo gostejše kakor divjo repico, ker ima manj listja. Kosimo jo od početka vlatanja do cvetenja, ker pozneje ostari in jo živina nerada žre.

Časi za košnjo zelene piče se menja iz leta v leto. Uporabna doba, ki je v črtežu označena, je seveda le približna. S tem pa, da čas košnje pri raznih posevkih presega v dobo, ko že dozori naslednji, se praznine v uporabi izenačijo. Polno izvlečene črte predstavljajo glavno uporabno dobo, črtkane pa predčasno.

Če kaj ne moremo pokrmiti, zaradi tega nimamo škode, saj jo bomo sejali le malo površino in jo lahko pustimo, da dozori v zrnje.

Mešanico oljne repice in rži sejemo okoli 10. septembra, in sicer rabimo na 100 m² 1½ kg rži ter 10 dkg repice. Seme moramo seveda kakor pri vseh ozimnah, **razkužiti**. Gnojenje je isto kakor pri divji repici. Zaradi hitre rasti rži spomladi tudi oljnata repica hitreje raste in je bolj nežna.

Zeleno rž kosimo po mešanici. Sejemo jo okoli 20. septembra. Če ji gnojimo kakor oljnati repici, bo bujno rasla ter jo bomo mogli živini pokladati, dokler se ne pojavijo prve rese na klasih. Pozneje ostari in se je živina brani.

Mešanico rži in ozime grahorice sestavimo za 100 m² iz 60 dkg rži in 1.2 kg ozimne grahorice. Ta mešanica pa ima to nerodnost, da rž mnogokrat že ostari, ko se grahorica šele začne bujnejše razvijati. Nekoliko popravimo neenak čas uporabnosti, če sejemo grahorico proti koncu avgusta, rž pa šele mesec dni pozneje. Vedno tudi takšna raznodobna setev ne pomaga in zato lahko za to mešanico določeno površino posejemo ali s samo ržjo ali pa z inkarnatko, ki jo pač začnemo prej kositi.

Inkarnatno deteljo sejemo v sredini avgusta kot podusev v ajdo ali gorčico, pa tudi brez naduseva, čisto ali v mešanici z italijanskim ljujlem. V zemljah, kjer detelje slabo uspevajo, ali v plodoredih, v katerih je že detelja, storimo bolje, če inkarnatke ne sejemo, ker ne bi imeli uspeha, ali pa bi potem detelja v plodoredu slabše uspevala. Če sejemo inkarnatko čisto, jo gnojimo s superfosfatom in kalijevo soljo, za mešanico z italijanskim ljujlem pa še dodamo amonijevega sulfata. Kosimo pred cvetenjem, pozneje ostari in je uporabna le za ensiliranje ali pa za proizvodnjo semen.

Brezžitno ozimno mešanico stavljamo po tem, ali jo bomo zeleno krmili in ensilirali, ali pa jo bomo posušili v seno. V prvem primeru mešamo za 100 m²: 50 dkg ozime grahorice, 25 dkg inkarnatke in 12 dkg italijanskega ljulja. Za sušenje pa vzamemo več travnega semena ter zmešamo: 25 dkg ozime grahorice, 20 dkg inkarnatke in 20 dkg italijanskega ljulja. Gnojimo s superfosfatom in kalijevo so-

ljo kakor divji repici, amonijevega sulfata pa raztrosimo le polovico. Sejemo v sredini avgusta in če v jeseni močno naraste, lahko že kosimo. Seveda ne sme biti košnja prepozna, da bi se pred mrazom ne moglo zopet popraviti. Pozabiti tudi ne smemo na valjanje takoj po košnji.

Mešanica pšenice in ozime grahorice je za košnjo, ko kosimo že tudi deteljišča. V tem primeru rajši deteljo posušimo, ali pa mešanico kisamo za poletno hranjenje. Pšenica in grahorica sta istočasno zreli za košnjo za razliko od mešanice z ržjo, kakor smo prej omenili. Posebno ugodna je ta mešanica za proizvodnjo semen grahorice, ker najde ta dosti močno oporo v pšenici. Če bomo pustili to mešanico v seme, potem je ne smemo gnojiti spomladi z dušičnatimi gnojili ali gnojnicami, ker bi sicer prebujno rasla in plegla. Ker je težko dobiti pravo seme ozime grahorice, naj bi vsaka kmetija skrbela, da si seme sama proizvede. Za setev 100 m²

mešamo 80 dkg grahorice in 80 dkg pšenice.

1 do 2 ara (100 do 200 m²) zado-stujeta za odraslo govedo od vsake navedenih pič, da se živina dobro prehrani skozi 50 dni. Če izpustimo eno ali drugo pičo, moramo pač od sosednje toliko več posejati. Spre-gledati pa tudi ne smemo, da seje-mo v priporočeni razdelitvi posev-kov divjo repico dvakrat in da mo-ramo zanj dvakrat več prostora določiti, če ne še več, saj bomo prvo ploho že začeli kositi, ko bo šele do kolen ter torej ne bo toliko odvrгла kakor prihodnje parcele. Seveda pa bomo prvo zeleno hrano še mešali s senom, da uravnamo prehod na zeleno krmljenje.

Veselilo nas bo, če bo kateri od naših naprednih kmetovalcev po-stopal po tem navodilu, ki se je po večletni praktični preizkušnji pri-poročalo na kmetijski razstavi spo-mladanskega velesejma na Dunaju. Vsakogar, ki bi tudi v naših prili-kah napravil poizkus, prosimo, da uredništvu o tem poroča.

Plevelna lucerna.

Na mnogih krajih je med lucer-no vse polno nizkega in drobnega plevela, ki dela vrh stebelca drob-no cvetje, spodaj po debelcu pa sad v obliki številnih malih zele-nim srčkom podobnih torbic, v ka-terih se skriva novo seme. Rastli-na torej zgoraj cvete, spodaj pa že zori seme. Rastlina se imenuje plešec in je zelo škodljiva, če na-stopa v večjih množinah. Plevel je enoleten in se razmnožuje s seme-nom. Njive, ki so bile še prejšnje leto čiste in je na njih rastla gosta lucerna, so naslednje leto naenkrat močno zapleveljene in imajo red-ko lucerno.

Da se plešča iznebimo, ga je tre-ba zatreti, preden dozori seme. Si-cer bo seme že v jeseni izklilo in če mu bo zima ugodna, se bo moč-no razširil. Ker ob cvetju tako re-koč sproti zori, ga je treba čim prej pokončati. Lucerno torej ka-že opleti takoj prvo leto, sicer bo prepozno, ko se enkrat plevel raz-plodi. Če pa ga je dosti in je tudi lucerna že oslabela, potem ga kaže z lucerno vred pokositi ali pa pod-orati, ker ne obeta v tem primeru lucerna nobenega pravega pridel-ka. Preorano njivo še lahko sedaj posejemo s strnimi posevki. Kot

krma plešec nima nobene vredno-sti.

Plešec se rad pokaže na taki nji-vi, kjer se je gnojilo z gnojnicami ali tudi s hlevskim gnojem. Ljubi-telj takšnih lucerišč je tudi regrat, ki se bohotno razraste in zgodaj spomladi pokrije njive s svojim rumenim cvetjem. Njegovo leteče seme se potem raznese po vsej nji-vi in okoli in v sledečem letu lu-cerno popolnoma zatre.

Vzrok sta torej enostransko (du-šičnato) gnojenje in pa tudi pre-malo skrbna izbira njive za lucerno. Lucerno smemo sejati le na njive za katere smo sigurni, da niso oku-žene s plevelom. Vedno pa jih moramo v jeseni globoko preorati, da onemogočimo plevelu klitje. Pred setvijo spomladi njivo samo po vrhu zrahljamo in poravnamo, sicer bi spravili podorano plevelno seme zopet na površino, kjer bi moglo kliti. Lucerišče ne smemo gnojiti s hlevskim gnojem, ker je v njem vedno mnogo plevelnega semena. Pač pa se priporoča gnoje-nje z apnom in to v jeseni, spomla-di pa s fosfornimi in kalijevimi gnojili.

Na lahkkih zemljah, ki niso v do-voljni rodni moči in kjer posejano

lucerno nismo dodatno gnojili kot gori omenjeno, lucerna v kratkem opeša. Namesto nje se pojavijo razne trave, najraje mehka stoklasa, ki se v teku 2 let, zlasti ako njeno seme prvo leto dozori in izpade, tako razpase, da lucerno popolnoma uniči.

Pred drugo košnjo lucerne se kaj rada prikaže trava, ki se imenuje rušna masnica (*aira flexuosa*). Če košnjo zamudimo in seme te trave dozori in odpade, bomo morali že drugo leto lucerno preorati, ker bo lucerno popolnoma zadušila.

Iz gornjih opozoril vidimo, da moramo lucerišča negovati in kakor se čudno glasi, tudi opleti, če treba. Seveda pa tudi opleveljenje in dodatno gnojenje ne more preprečiti, da lucerišče že po 3 letih ne začne pešati v donosu, četudi izgleda še tako bujno. To je naravni

pojav, proti kateremu nimamo drugega učinkovitega sredstva kot preoranje in setev na drugi skrbno pripravljeni njivi. Navaditi se moramo na to načelo, da treba lucerišče vsaka 3 leta prestaviti, čeprav je baje nekdanja lucerna zdržala tudi po 5 do 7 let. Toda če bi v tedanjih starih časih gospodarji kontrolirali vsakoletni donos lucerišč, bi ugotovili, da je donos že tudi takrat v 3 letu začel pešati. Le ker to niso storili, se je moglo med našimi kmeti vgnездiti prepričanje, da lucerna ni več tako vzdržljiva kakor je bila v časih, ko so še živeli naši očetje in dedi. Glavni vzrok, da moramo lucerišče večkrat menjati, pa leži v okolnosti, da imajo naše kmetije vedno manj zemlje na razpolago in da moramo vse naše njive uvrstiti v plodored, ker le takrat bomo dosegli maksimalne donose z njih.

Ali škoduje obiranje listja pesi, zelju itd.?

Mnogi gospodarji dovoljujejo obiranje listja za krmo svinjam in govedu, posebno v času, ko zaradi suše primanjkuje zelene hrane, živino pa še ne gonimo na jesensko pašo. Nekateri store to prisiljeni, ker nimajo dovolj zemlje na razpolago, da bi prehranili še en rep več, kot to zmore normalno njihova kmetija. Drugi pa delajo to iz malomarnosti, ker jim je bližje do njive kakor do travnika ali v gozd, kjer bi mogli nakositi prilost, ali pa iz nevednosti, češ rastlini to ne škoduje, saj najstarejše listje itak odpade in se osuši.

Zavedati pa se moramo, da vsako predčasno odstranjevanje listja in drugih delov rastlin škoduje razvoju rastline. Obrana pesa ali pa zelje bosta ostala drobnejša in sicer za vse tiste snovi, ki so bile nakupičene v obranem listju in ki se še niso preselile v plodove, oziroma za one snovi, ki bi jih odvzeti zeleni deli še mogli proizvajati, dokler naravnim potom ne postanejo nepotrebni in odpadejo.

Vendar se da obiranje, če gre do prave meje, opravičevati z gospodarskega stališča. Če nam namreč pesno in zeljno listje za prašičjo klajo več zaleže kakor bi nam zalegel tisti del pridelka, ki nam odpade zaradi obiranja, potem proti obiranju ni pomislekov. Toda, kako bomo to ugotovili v naprej? Obrana pesa bo n. pr. slabša tudi glede kakovosti in ne samo glede

količine. Vsebovala bo manj sladkorja, ki ji šele daje večjo hranilno vrednost. Ta izpadek v donosu torej kmet ne more ugotoviti in ker gre na naših malih posestvih obiranje dostikrat predaleč, ga ne moremo nikomur priporočati.

Ostane torej le primer, da se obiranja poslužimo v resnični sili, ko si drugače ne moremo pomagati. Takrat smemo pesi in zelju jemati le skrajne liste, ki se že začnajo pobešati in sušiti. Ravno tako smemo koruzi odsekavati vrhove le tako, da ostaneta nad štrokom vsaj še dva lista in to v času, ko začne koruza že rumeneti. Vsako prekomerno obtrgavanje listov pa je škodljivo, ker zatiramo v rastlini rast in s tem rodovitnost.

Več strniščne pese!

Rastline, ki nam dajejo živalsko krmo, so v naših razmerah posebno važne. Izmed rastlin, ki zaslužijo v tem pogledu vso našo pozornost, je važna strniščna pesa. Pesa se da namreč tudi še po zgodnjem strnišču z uspehom pridelati, zato je važno, da si jo tudi od te strani nekoliko bližje ogledamo.

Strniščna pesa ni nobena posebna vrsta pese, ampak je navadna pesa, ki se da s prav ugodnim uspehom saditi po naših krajih tudi polati, meseca julija, če imamo le pripravo zemljišče in potrebne sadi-

ke. Do jeseni nam ob dobrem delu tako zraste, da ne zaostaja pravič za pridelki spomladanske pese. Treba le, da ji je močno gnojeno in da jo po potrebi okopujemo.

Pri nas sejemo povsod strniščno repo. Ta hitro rastoča okopavina nam veliko odleže. Daje nam potrebno klajo, pa tudi zdravo jed, naj bo kislja ali pa sladka. Repa ostane tudi za naprej važna strniščna rastlina za naše kraje. Pri tem pa ne smemo prezreti strniščne pese, ki ima to prednost pred repo, da daje vse bolj varne pridelke in za živino pa veliko bolj slastno in vse bolj tečno krmo kakor pa repa.

Kakor znano, nam strniščna repa večkrat odpove. Zgodi se, da nam repa slabo izkali ali pa da jo že v prvi mladosti bolhe izdelajo. Napadajo pa jo pozneje tudi lahko gosenice, ki jo včasih tako izdelajo, da ostanejo le gola rebra. V takih in enakih primerih je letina repe vedno slaba in je zato resno preudariti, ali ne bi kazalo vsaj del repe nadomestiti s strniščno peso, dasi zahteva pesa nekoliko več dela kakor strniščna repa.

Da se sami prepričamo o vrednosti strniščne pese, svetujemo, da jo za poizkus nekoliko posadimo. Strniščno peso je saditi, če le mogoče, po zgodnjem ječmenu, da ima več časa za popoln razvoj. Ječmenšče je v tem primeru dobro pognojiti. Pri saditvi pa je ravnati s pesnimi sadikami kakor pri zelju. Dobro je, da jih namočimo pred saditvijo v blatni brozgi. Če treba, jih tudi zalijemo, da se rajši primejo. Tudi liste kaže nekoliko skrajšati. Sadike same morajo biti dosti močne, da bo več uspeha. Pozneje je pa strniščno peso tako obdelovati kakor navadno peso. S pridnim okopavanjem se pesa debeli!

Sejalica — najkoristnejši kmetijski stroj.

Pri ročni setvi pade zrno neenakomerno globoko v zemljo. Zato taka setev neenakomerno izklji in se razvija, rastline zasenčijo druga drugo, zrelo žito rado poleže in daje skromne pridelke. V levem kotu prve slike vidimo, kako različno globoko seme leži v zemlji in kakšne so tudi razlike v rasti rastlin. Rast se sicer pozneje izenači in to še ne bi bila največja

škoda. Toda z ročno setvijo vržemo vsaj $\frac{1}{4}$ semena preveč v zemljo, kar znaša na orač 30 kg (druga slika). Koliko to znaša v denarju, si lahko vsak sam izračuna! Izračuna pa si lahko tudi, koliko bi letno prihranil, če bi vso setvijo, ozimno in jaro, obavil s sejalnimi stroji. Vsaka večja kmetija bi mogla samo s prihrankom na semenu odplačati v nabavo stroja vloženi denar v nekoliko letih. Pri tem pa ni treba upoštevati tudi večji in kakovostno boljši pridelek, ki znaša najmanj 3krat toliko kot prihranek na semenu. S strojem sejano žito enakomerno izkljiča (3. slika), rastline ne ovirajo v rasti druga drugo, zato so bolj odporne proti škodljivcem in boleznim, izkoriščajo sončno svetlobo do maksimuma, močno razvita slama je odporna proti poganjanju. Prihranjeno seme in večja rodnost nam dajeta več kruha, z odpadki pri mletju (otrobi) ali pa tudi z neposrednim hranjenjem zrnja živin, proizvajamo več mesa, mleka, masti itd. (4. slika).

Tako si brez sejalnega stroja ne moremo zamisliti naprednega poljedelstva. Izgovor, da se sejalni stroj ne more koristno uporabljati na naših malih kmetijah in pri razkosanju polj na male parcele, večinoma ne drži. Kdor seje v jeseni in spomladi vsaj 5 oralov raznih žit, koruze, pese in raznih krmnih rastlin, že ima podlago za pravilno amortizacijo (odplačevanje) v stroj investiranega denarja. Tudi razkosanost zemljišč se da odpraviti. Prenehati je le treba z oranjem na ogone vsepovsod tam, kjer tako oranje ni neobhodno potrebno radi visoke talne vode, oziroma radi hudournikov na preveč visokih legah. Seveda treba tudi kolobarjenje urediti. Isti posev ne smemo sejati na razne oddaljene parcele, kakor so slučajno proste in kakor nam je v naglici bolj priročno. Vsak posevek moramo se-

jati na združena polja, ki smo jih zorali na ploho ali vsaj na ogone s širino, ki odgovarja večkratni širini sejalnega stroja. Tako bo delo s sejalcem olajšano in seveda tudi rentabilno.

Čeprav še ni čas jesenske setve, prinašamo to opozorilo že sedaj, da vsaki čitatelj presodi, ali mu

kaže nabaviti sejalni stroj, kako mora urediti kolobarjenje in izvesti oranje, da bo imel od setve največ koristi. Danes, ko si za izkupiček enega repa iz hleva že lahko nabavimo sejalni stroj, bomo denar najbolje naložili, ako o tem razmišljamo — in zamisel uresničimo.

Setev na surove brazde.

Pri setvi moramo gledati na to, da seme kolikor mogoče enakomerno raztrosimo in da ga spravimo v enakomerno in pravo globino. Količina pridelka se namreč močno ravna po tem, kako je vsa setev izvršena. Pri žitu dosežemo največ, če ga sejemo s sejalnimi stroji. Pri strojni setvi pada zrnje najbolj enakomerno in se tudi najbolj enakomerno zasuje.

Mnogi sejejo žito z roko in navadno na surove brazde. Taka setev ni najboljše, ker se ne da seme v tem primeru tako pravilno razdeliti in zakriti. Uspeh setve je v tem primeru močno zavisen od načina oranja in od kakovosti zemlje.

Če plug brazde ne drobi, ampak jo samo obrača, tako da ostane po celi dolžini cela, kar opazujemo navadno pri težki zemlji in slabih plugih, potem je setev na surove brazde zmeraj pomanjkljiva in neenakomerna. To se vidi najboljše pozneje, ko žito izide. Kier se brazde stikajo, na najglobljem mestu, tja pade največ semena, dočim ga ob grebenih brazde manjka. Na taki njivi se pozneje prav živo pozna, kako so brazde ležale.

Taka setev ni dobra in v današnjih prilikah vsega obsojanja vredna. Pomanjkljiva pa je v prvi vrsti zaradi slabega oranja, zaradi brazd, ki se niso drobile, ampak so ostale cele. Tako oranje je pomanjkljivo in tudi setev po takih brazdah ne velja. Treba torej, da se predvsem izboljša oranje. S tem se bo tudi setev izboljšala.

Brazde se morajo pri oranju zvrčati in drobiti. To je pa le v tem primeru mogoče, če imamo plug, ki ima prav zavito desko. Kako mora biti deska zavita, zavisí od kakovosti zemlje, kar mora kmet pri nabavi pluga upoštevati. S takim plugom se brazda pravilno nalomi in drobi, da je vsa poznejša setev po surovih brazdah bolj pravilna. Če bi pa brazde ostale iz enega ali drugega vzroka preveč cele, potem jih je treba »preparirati«, t. j. z enkratno vlako z okopalnikom ali težko brano z večje ga poravnati, tako da je mogoče seme bolj enakomerno raztrositi in zagrniti.

Najbolj uspešna je setev žita s strojem, le žal, da je bil za malega posestnika do sedaj tak stroj predrag. Okoriščati se pa bi morali z njimi vsi večji posestniki. Mali posestnik naj zaradi tega vsaj na to pazi, da bo s temeljitim in skrbnim pripravljanjem zemlje mogel žitno seme enakomerno raztrositi in prav zagrniti.

Pikapolonica ali koloradni hrošč.

Mnogi pridelovalci krompirja iz okolice Ljubljane prinašajo ličinke in bube pikapolonce v strahu, da so zasledili na svojem krompirju nevarnega koloradnega hrošča.

Ličinke koloradnega hrošča so rjavo-rumene, okorne živalice s črno glavo, ki niso bog ve kako

okretne in leno čepijo na listih, ki jih obžirajo. Nasprotno pa so ličinke raznih vrst pikapolonice stegnene, večinoma plavkastosive in rdeče pikčaste. Močno so spretno in okretne, hranijo se samo z listnatimi ušmi. Bube koloradnega hrošča najdemo samo v zemlji, pikapolonca pa se zabubi na listju krompirja, na katero se prilepi kot kakšna rjava kepica.

Letos je zelo mnogo listnih uši

vseh vrst. Kakor vedno v takšnih letinah, se zelo razmnožijo tudi njihovi naravni sovražniki, saj narava vedno sama skrbi, da drevesa ne rastejo v nebo, kakor pravi znan pregovor. Zato naj nikogar ne skrbi, če bo letos našel mnogo ličink in bub pikapolonice na fižolu, krompirju, vrtnicah, sadnem drevju, bezgu itd. Seveda teh koristnih živalic ne smemo pokončavati.

Sadjarstvo.

Listne uši.

Josip Strekelj

Razen na sadnem drevju in drugih koristnih in lepotičnih rastlinah so se letos pojavile listne uši v izredni množini skoraj povsod tudi na fižolu, da ogražajo letino. Z rilčkom, ki ga zapičijo v listje in nežne odganjke, spišejo sok, kolikor ga korenine in listje dobavljajo. Zato se rast zastavi in rodnost zmanjša. Kolikor zraste pridelka na napadenih rastlinah, je reven. Liste uši so mnogovrstne glede velikosti in barve. Nekatere se izdajo, ker se na napadenih mladikah listje skrotoviči. Izdajo jih pa tudi mravlje, ki tekajo k njim lizati izločene odpadke, ki jim dobro teknejo. V zgubančenem listju dobe uši varno zavetje, da jim ob zatiranju s škropljenjem ne moreš bližiti.

Kakor na fižolu, so črne uši tudi na bezgu zeleno modrikaste, imenovane medene na breskvah ter zelenkaste in rjave na vrtnicah, ki sicer ne povzročijo zvijanja listja in mladik, ali škoda, ki jo naredi, ni nič manjša. Stroki, kolikor jih more še doprinešti napaden fižol, so še od odpadkov onesnaženi, da niso za jelo. Breskve opustošijo medene uši v taki meri, da v naslednjem letu ne cvetejo, večkrat pa celo usahnejo.

Ušiva nadloga se zelo naglo množi, zakaj listne uši zarajajo brez parjenja poleti žive mladiče, vse ženskega spola. Šele proti jeseni ležejo dvospolne. Po oplojenju ležejo dvospolne samice kakor črn prah drobnajčka na mladike. Iz teh jajčec se spomladi izležejo uši, zopet vse ženskega spola, katere zaarajajo tekom celega poletja žive ušši, kakor njih predhodnice. Iz ene ušši se tekom poletja namnoži milijone potomcev. Nekatere so tudi

krilate ter lete na druge njim uga-jajoče rastline leči živ naraščaj.

Zaradi izredno hitrega razmnoževanja in velike škode, ki jo povzročajo, jih je treba zatirati čim se pojavijo. Ako jih takoj ne zapa-zimo, jih izdajo mravlje, ki jih obiskujejo. Zakaj, kjer ni listnih uši na rastlinah, se tudi mravlje ne pojavijo. K medenim ušem na breskvah, ki dpmujejo na spodnjih delih listov, letajo na gostijo tudi muhe, ose in drugi sladkosnedni žužki.

Najpripravnejše sredstvo za uničevanje listnih usi je **tobačni izvleček** z dodatkom **kalijevega ali mazavega mila**. Brozgo pripravimo tako, da za vsak liter vode odvagamo po 1 in pol do 2 dkg, t. j. eno žlico tobačnega izvlečka in eno žlico mazavega mila. Najprej v nekoliko vode primešamo določeno količino tobačnega izvlečka. V drugi posodi pa skuhamo (da se hitreje raztopi) milo. Ko je milo raztopljeno in ohlajeno, ga zlijemo v mešanico. Kar manjka do mere, dolijemo čiste vode. Š to, tako pripravljeno brozgo, poskropimo ušive dele rastlin, zlasti spodnje dele listov ter to ponovimo po par dnevih, zakaj največkrat se dogodi, da

tu in tam ostanejo uši, ki jih prvi-krat škropivo ni doseglo.

Koder so pa na mladikah kolonije uši zavarovane v zverženem listju, jim pridemo edino do živega, ako take mladike z upogibanjem namakamo v tobačno-milnato brozgo, ki jo nosimo v primerni posodi.

Namesto tobačnega izvlečka se z enakim uspehom poslužujemo lahko mušjega lesa (kvasije). Tega odvagamo toliko dkg, kolikor litrov škropiva nameravamo pripraviti, in kot dodatek toliko mazavega mila, kolikor pri tobačnem izvlečku. Da pa iz mušjega lesa izlužimo strup quassin, namakamo poprej mušji les v vodi najmanj 24 ur in potem še skuhamo, da vre najmanj četrt ure. Nato odcedimo tekočino in zmešamo z raztopino kalijevega mazavega mila.

Zaradi umazanorjave barve tobačnega izvlečka in pa vonja po tobaku, se v cvetličarstvu raje poslužujejo mušjega lesa, ki je brez barve in vonja. Ali ob zatiranju listnih uši na **breskvah** se poslužujemo edino mušjega lesa z dodatkom mazavega mila, zakaj brozga tobačnega izvlečka opali na breskvah listje in sadje, ki potem rado odpade.

Kemične tovarne izdelujejo razne preparate za uničevanje listnih uši, ki pa so bolj dragi, a nič boljši.

Opažam sklepčno, da pri nakupu zahtevate **kalijevo mazavo milo**, zakaj natrijevo opali listje in sadje, kar rastlinam močno škoduje. Eno in drugo tu navedeno dobite pri Kmetijski družbi.

So tudi naravni zatiralci listnih uši. Izmed ptičev so sinice, izmed žužkov zlasti polonice, tenčarice, muhe trepetalke in naježniki. Te treba spoznati in varovati, da jih ob zatiranju uši s škropivom ne uničimo.

Vinogradništvo.

Ojačanje v rašči zaostalih trt.

Pogostokrat se dogaja, da posamezne trte zastanejo znatno v rašči in splošnem razvoju za drugimi, ter da pričnejo listi rumeneti, se krtavičiti ali celo sušiti. Take trte so tudi proti boleznim manj odporne in seveda se tudi grozdje slabše razvije in slabo dozori.

Tako zaostalim in slabo razvitim

trtam se more v tem času še uspešno pomagati do boljšega razvoja, če ni dotična trta mogoče mehanično pokvarjena, t. j. nasekana, slabo zaraščena na cepljenem mestu itd. Najprej se mora torej pregledati vzrok zaostalosti.

V največ primerih je kriva zemlja oziroma k dotični zemlji nepri-

kladna ameriška podloga. Je lahko na onem delu zemlja preplitva, prekamnita, premokra, presuha ali preapnena, tako da se korenine ne morejo pravilno razvijati. Temu utegne biti vzrok tudi izsesana, pušta zemlja, ali pa, da dospe do korenine močna gnojnica, preveč umetnega gnoja, ki koreninice požge. Končno tiči lahko vzrok v slabi cepitvi, t. j. v nepopolnem zraščanju cepiča s podlogo, ali pa če se je pri grobanju trt pustilo materni trti preveč grobanic in malo zagnojilo, ter če se je grobalo v blatnem stanju in pregloboko, odnosno preplitvo.

Popravljanje in ojačanje se mora torej ravnati po vzroku. V polletnem času se seveda ne more več vsakega nedostotka posebej popraviti, odnosno odstraniti, ker gotova dela se morejo izvršiti le pozno jeseni in zgodaj spomladi, toda v največ primerih se zaostalim trtam še sedaj (junija, julija) pomaga s pravilnim obdelovanjem in primeranim negovanjem.

Predvsem je treba takim šibko

razvijajočim se trtam dobro zagnojiti s hitro delujočim gnojilom. S tem namenom se more sedaj poslužiti le stanjšane gnojnice, s katero se trta kar enostavno zalije, ali pa amonijevega sulfata (ena pest za vsako trto), ki se zagrebe v okrogu trte in če možno takoj tudi nekoliko z vodo zalije, da se gnojilo hitreje v zemlji razkroji. Zato je najbolje opraviti taka dela pred dežjem ali takoj po njem. Obenem je odstraniti vse nepotrebne poganjke in pokvarjene ali celo že deloma posušene liste. Če trta kljub temu še močno blede, se zakoplje v bližini nekoliko (pol pesti) stolčenega železnega vitriola.

Da je treba take zastale in bledeče trte še pogosteje okopavati, škropiti, žveplati itd. kot druge normalno se razvijajoče, je samobesbi umevno.

Ako se trte kljub takemu negovanju niso do jeseni nič popravile, se morajo potem jeseni oziroma spomladi globlje odkopati in glavni vzrok slabega razvoja dognati.

prevrnemo papir preko roba in z njim pokrijemo kopico. Na papir namečemo ilovico kot pri navadni jami.

Prednost takšnega kisanja je v tem, da ne zgubimo ob stenah in na vrhu nič hrane, kar je pri navadnem siliranju neizbežno. Z izboljšanim načinom lahko kisamo vse vrste rastlin in po novih poskusih tudi take, ki vsebujejo mnogo beljakovin (detelja, lucerna, grahovičica, inkarnatka itd.), pa tudi parjeni krompir, ki smo ga do sedaj mogli kisati le v betonskih jamah ali pa velikih kadeh in sodih. Pri uporabi hrane se ta reže navpično kot pri navadnih jamah v zemlji.

Pri gradnji siloznih jam se vedno opozarja na to, da morajo biti neprodušne za zrak in vodo, pri polnitvi pa, da se mora iztisniti ves zrak iz zelene mase, ki jo vlagamo. Zato se bo marsikomu čudno zdelo, da so mnogi praktiki v Nemčiji začeli pripravljati okisano hrano v nadzemeljskih ograjah, katerih stene so iz slame.

Na ocednem mestu, kjer voda ne more dotekati, zabijemo v zemljo 1 m globoko 25 cm debele močne stebre, tako da ostane nad zemljo 1.80 m dolžine, kakor je to razvidno na sliki. Stebri so 4 m narazen, širina ograje je 8 m, dolžina poljubna, ki pa se ravna po količini hrane. Za približno 1000 kg zelene krme je potrebno 1 m² porabne površine. Stebre zvežemo s 15 cm debelimi letvami, in sicer jih pritrdimo 4 vrste v razdalji 40 cm od tal in med seboj. Letve pritrdimo le na 3 straneh, na eni čelni strani pa ne, da imamo dohod v ograjo. Ob notranji strani ograje prislonimo tesno drugo ob drugi pokoncu stojеče bale slame. Te bale smo sprešali v navadni stiskalnici za seno, nismo jih pa vezali z žico, temveč s srobotjem, vrbovimi šibami ali s sličnim. Žico ne moremo uporabiti, ker bi ta rjavela in bi lahko deli žice prišli v krmo, kar bi imelo za posledico pogin živali. V kote, kjer bomo najtežje tlačili hrano, postavimo še po eno balo slame, da ne bo kot preveč oster.

Pri tem načinu kisanja, slama nima namena preprečiti zraku pristop, temveč daje samo obliko silažni kopici, ščiti krmo ob straneh in upije ves odvišni sok, ki se iztisne iz rastlin pri tlačenju. Neprodušen pokrov namreč naredi krma sama, ker se na površini kopice naredi sluznata skorja, ki preprečuje

Gavedarstvo

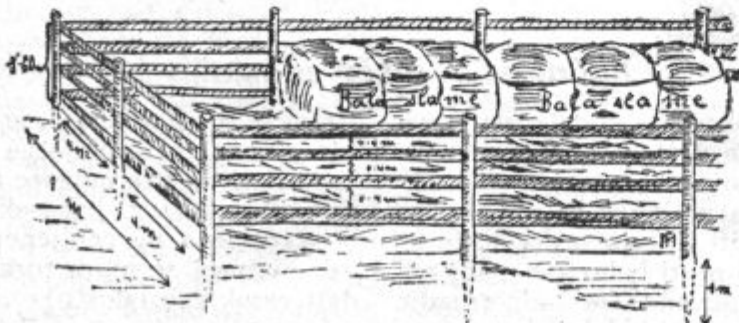
Kisanje (ensiliranje) krme v zasilnih jamah in kopicah.

(Nadaljevanje)

Okrog jame skopljemo kanal, ki odvaja vodo ob dolgotrajnem dežju. Kadar začnemo po treh mesecih ali pozneje krmiti silažo, odstranimo le toliko ilovnatga pokrova, kolikor je potrebno, da si s silažnim nožem narežemo silaže za en dan. Rezati moramo navpično, da čim manj silaže pride v dotik z zrakom.

V Nemčiji se je zelo obnesel izboljšani način kisanja v jamah, narejenih v zemlji. Jama je globoka 1–2 m in samo 1.5 m široka na dnu. Stene so lahko navpične ali pa nagnjene, kar je odvisno od sklopa zemlje. Za ta način siliranja

lahko napravimo jame tudi v bolj zračni zemlji, vendar pa tudi pri teh jamah ne sme voda od zunaj pritekati vanje. Dno je malo nagnjeno proti eni strani, kjer se po celi dolžini jam napravi majhen kanal, pokrit z debelim prodom. Ta kanal služi za zbiranje odvišnega soka, ki nastane tekom kisanja. Stene moramo kolikor mogoče izgladiti in jih potem obložimo s posebnim, zelo trpežnim papirjem za silose. Pole papirja so podolgovate in jih polagamo tako, da segajo preko roba jame. Ko je jama napolnjena z dobro stlačeno hrano,

Naprava silažne kopice s stenami iz slame

dostop zraka v krmo. Seveda ta skorja in tudi del vrhnjega in obrobneja sloja silaže, ki je v stiku z zrakom, niso porabni za hrano. Toda ta zguba je samo tedaj večja kot pri navadnih jamah v zemlji, tako da postane ta način kisanja celo nerentabilen, če ni bila silažna kopica pravilno sestavljena in stlačena.

V takšnih nadzemnih kopicah siliramo samo krmo, ki ne vsebuje mnogo beljakovin, torej zeleno koruzo, travo in slično. Razprostremo jo nerazrezano po celem prostoru enakomerno in jo potem tlačimo z živino. Zavedati se moramo, da samo tako močno tlačjenje nadomesti neprodušnost betonskih jam, seveda pa ne popolnoma. Prvo stlačimo en sloj krme. Ko je ta dovoljno stlačen ter je krma spustila sok, nadevljemo drugi sloj, zopet tlačimo in tako naprej, dokler stlačena hrana ne doseže višine bal iz slame. Posebno močno se mora tlačiti ob stenah. Ko je jama polna, oblikujemo kopico, zapremo dohod z balami in pokrijemo s 30 cm visokim slojem plev ali rezance

iz slame. S tem pa še tlačjenja nismo končali, temveč moramo hrano z živino tlačiti še nadaljnjih 14 dni, vsak dan 1 uro. Končno kopico pokrijemo s slojem slame ali sličnim, da jo varuje pred padavinami, če kopico nismo napravili kje pod kozolcem ali drugo streho.

Marsikdo bo pri čitanju tega navodila zmajeval z glavo in prigovarjal, češ ta način ensiliranja ni priporočljiv, ker odpade preveč hrane in tudi tlačjenje z živino ni zdravstveno neoporečno. No, kar se zdravstvene neoporečnosti tiče, treba pomisliti, da se hrana zaradi tlačjenja močno zagreje in pri tem večinoma bolezenske klice odmrejo. Kar se pa odpada tiče, so praktiki mnenja, da je bolje tudi na ta zasilni način kisati krmo, kakor je sploh ne kisati. Posebno velja to za primere, če smo pridelali več zelene krme kot imamo na razpolago pravih silažnih jam. Zato ta način kisanja ne more izpodrinuti betonskih jam, temveč jih samo nadomesti takrat, če jam sploh nimamo ali jih imamo premalo.

Zmerno delo je za krave zelo zdravo in pospešuje njihovo rodnost. Teleta so bolj zdrava in odpornejša. Gornja slika naj prikaže, da ni obžalovanja in zasmehovanja vredna delovna krava, temveč nasprotno ona revica, ki vedno lenuhari v hlevu. Posebno v sedanjih prilikah, ko se mleko dobro vnovči in ko bo po vojni veliko povpraševanje za plemenskimi kravami, naj bi vsak gospodar dobro premislil, ali ne bi kazalo vole zamenjati s kravami.

Slabo rejene krave.

Čudno nesoglasje se nam pokaže, če pregledujemo živino po naših hlevih in sejmi. Poleg lepih in dobro rejenih volov se vidijo po raznih naših krajih slabo rejene in vse bolj zanemarjene krave. Drugod tega ne opazujemo. Po vseh naprednih živinorejskih deželah se lahko prepričamo, da je vsa reja bolj enotna, da je dobra in skrbna in da ne zapostavljajo živinorejci ne krav, ne volov.

Ta pojav, ki ga nahajamo po naših krajih, da se namreč krave zapostavljajo, nam razodeva sledeče. Prvič nam kaže, da se naši gospodarji po teh krajih sploh premalo brigajo za kravjo rejo. In to je tudi resnica. Vsa reja se suče po teh krajih okrog volov in kar je z njimi v zvezi. Najboljše seno dobijo voli, dočim se morajo krave tudi s slamo zadovoljiti in sploh z vsem, kar se jim nameče. Če pomislimo, da se izrabljajo krave razen za molžo tudi še za plemo in da zahtevamo vsako leto po eno tele od njih, potem ni nič čudnega, če so v rasti tako zatrte in slabo razvite in če so tudi užitki od krav tako pomanjkljivi. Ni treba, da so živali tako zapostavljene in manjvredne za užitek! Ako naj dajejo krave dober užitek, potem ne smejo trpeti nobenega pomanjkanja napram volom ali pa zaradi volov, ampak nasprotno. Krave potrebujejo dobre in skrbne reje, da ne pešajo v mlečnosti in plemenski sposobnosti.

V drugo nam pa ta pojav kaže, koliko več bi se dalo za napredek naše živinoreje storiti — in to iz lastnih moči — ako bi se po teh krajih poprijeli kravjereje s tisto skrbnostjo, kakor se držimo reje volov. Obilnejši pridelek krme, ki bi bil v to potreben, se lahko doseže, in bolj rejene krave bi hvaležno vračale vso to krmo ne le z večjo hvaležnostjo, ampak tudi z

Zaprezanje krav je koristno!

Marsikateri kmečki gospodar smatra, da krave niso za vprezanje. So pa tudi takšni, katerim ponos ne dovoljuje, da bi uporabljali krave v to svrhu. Raje redijo vole in tem postrežejo z najboljšo krmo, držijo po eno kravico, pa mora ta revica žreti najslabšo hrano, to, kar gosposkim volom ne prija. Pri tem pa tarnajo, da se živinoreja ne splača, reja krav pa posebno ne.

Krave so sposobne obaviti mnogo vprežnega dela in mnogi smotno urejeni mali in srednji kmetijski obrati delajo sploh samo s kravami. Seveda mora biti delo krav takšno, da ga morejo izvršiti brez škode za svoje zdravje. Krava lahko dokaže začudenja vredno moč, samo ta napor ne sme biti trajen. Stalno vprezanje za težka dela jih preveč izčrpa in preveč zmanjšuje mlečnost. Dolgotrajno ora-

nje, vlečenje težke brane ali težkega valjka ni za njih. Če za ta dela sami nimamo volov ali si jih od sosedov ne moremo sposoditi, moramo pač imeti toliko izučeni vprežnih krav, da lahko vprege menjavamo. Več kot 3 ure zaporedoma krave ne bi smeli uporabljati za težka dela. Če si delo primerno razdelimo, se bomo na malih posestvih vedno lahko izognili prekomernim naporom. Naravnost prikladna pa so za krave sledeča dela: izvoz gnoja in gnojnice na njive po mehkih poteh, uvoz zelene hrane, sena, žita itd.

Kontrola mlečnosti velikega števila krav je dokazala, da so nevprežne krave dajale le 6—7% več mleka od onih, ki so se zmerno uporabljale za vprežno delo. Če preračunamo izgubo mleka v denar, bomo spoznali, da nas je vprežno delo zelo malo stalo. Mnogokrat pa zmerno delo kravam celo koristi, ker se gibljejo po svežem zraku in bolje prebavljajo ter izkoristijo hrano. Tako je izkustvo na malih kmetijah pokazalo, da vprezanje malo ali sploh nič ne škoduje mlečnosti. Seveda moramo posvetiti vso pažnjo pravilnemu hranjenju. Hrana mora zadostovati ne samo za vzdrževanje mlečnosti, temveč tudi za delo. Kakor rabi vsak motor pri popolnem izkoriščanju več bencina, tako rabi tudi živalsko telo več hrane, če naj proizvaja mleko in koristi s svojim delom.

večjo svojo vrednostjo in z boljšim zarodom. Vsa živinoreja bi bila več vredna. Tako se pa zaradi zapostavljanja krav in bikoreje ne moremo prav ganiti z mesta. Za uspešen napredek nam **manjka te**

zdrave podlage, manjka dobrih in prav rejenih plemenskih krav in bikov!

Dvignimo tudi to rejo, da pridemo do potrebnih uspehov pri naši živinoreji!

Predpisi o klanju goveje živine.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi člena 3. kr. ukaza z dne 3. maja 1941-XIX, na podlagi člena 1. kr. ukaza z dne 7. junija 1941-XIX v zvezi s členom 6. Ducejevega razglasa z dne 17. maja 1941-XIX, na podlagi naredbe z dne 31. maja 1941-XIX, št. 34 in smatrajoč za nujno potrebno urediti klanje goveje živine glede na potrebo, da se ohrani dobro stanje živinoreje in glede na potrebo prehrane pokrajine, odreja:

Čl. 1. Klanje goveje živine pod 70 kg žive teže je prepovedano.

Čl. 2. Kdor ima več ko dve glavi goveje živine po najmanj 70 kg, mora oddati do vštetega 30. junija 1942-XIX delež 20% žive teže živine, ki je nad 70 kg težka, pri čemer velja v smislu naredbe z dne 31. maja 1941-XIX stanje živine na dan 5. junija 1941-XIX.

Od obvezne oddaje je izvzeta živina, ki je vpisana v rodovniške knjige.

Čl. 3. Imetniki goveje živine v vsaki občini, ki so zavezani oddati delež iz prejšnjega člena, so že po samem učinku te naredbe obvezno združeni v zajednice zaradi oddaje skupne žive teže, določene za posamezne občine.

Obvezne zajednice pod vodstvom upravitelja, ki ga imenuje Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino, so pod nadzorstvom občinskih preskrbovalnih uradov, ustanovljenih po odredbi z dne 26. novembra 1940, št. 681, ki smejo odvzeti živino, kolikor bi se morala ne oddala.

Čl. 4. Živina se mora oddajati po pogojih in na način kakor določa Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino, s katerim morajo v ta namen sodelovati stanovska, kmetijska in mesarska združenja.

Čl. 5. Prehranjevalni zavod sporoči imetnikom živine in njih zajednicam obveznost iz člena 2. te naredbe.

Čl. 6. Imetniki goveje živine lahko oddajo živino tudi prostovoljno ob dogonu. V tem primeru mora-

jo obvestiti Prehranjevalni zavod deset dni pred takim dogonom.

Prehranjevalni zavod pošlje oddajni nalog pismeno tudi tistim, ki oddajo živino prostovoljno.

Čl. 7. Nobeno govedo se ne sme zaklati brez predpisanega potrdila, ki se izda ob dogonih živine, določene za zakol, ali brez posebnega pismenega pooblastila, ki ga izda Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino.

Izjemoma je dovoljen zakol v sili, ki pa ga morajo nadzorovati pristojni organi.

Čl. 8. Odgon goveje živine iz občine je dopusten samo s predhodno odobritvijo, ki jo izda pristojni občinski urad.

Čl. 9. Prehranjevalni zavod mora s pomočjo preskrbovalnih uradov posameznih občin ugotoviti mesečno potrebo vsakega mesarja.

Čl. 10. Odredbe za izvrševanje te naredbe se odobre s kasnejšo odločbo.

Čl. 11. Kršitve predpisov te naredbe, izvrševalnih odredb po prednjem členu ali predpisov, ki jih v izvajanju njemu poverjene pristojnosti izda Prehranjevalni zavod za Ljubljansko pokrajino, se kaznujejo, če dejanje ni huje kaznivo, z zaplembo goveda in v denarju od 500 do 5000 lir. V hujših primerih se lahko poleg tega izreče kazen zavora do šestih mesecev.

Čl. 12. Razveljavljajo se vse odredbe, ki nasprotujejo ali so nezdržljive z določbami te naredbe, ki stopi v veljavo 4. avgusta 1941-XIX.

Ljubljana, 19. julija 1941-XIX.

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino: **Emilio Grazioli.**

H gornjim predpisom je izšel tudi pravilnik, ki odreja podrobnosti za njihovo izvrševanje. Kolikor smo mogli zvedeti, bo cena za živino odrejena sledeče: živina se deli na 3 vrste in sicer po kakovosti, to je po izkoriščanju čistega mesa pri klanju. Tako morajo ime-

ti prvovrstni voli čez 47% čistega mesa, drugovrstni 43 do 47%, a tretjevrstni do 43%. Pri mlečnih teletih, ki bodo imela tudi največjo ceno, so odnosi odstotki izkoriščanja: 64%, 60 — 64% in pod 60 odstotkov. Cena volom bo znašala od 5—6 lir žive teže, mlečnih telet 6—7 lir, za krave 3.50—5.50 lir itd. Mesarji bodo morali prodajati meso po določenih cenah, ki bodo maksimalne pri govedini okoli 9 lir, za teletino pa 11 lir.

Popis živine, ki je bil izvršen, da bi se moglo ugotoviti, koliko živine se sme brez škode za živinorejo poklati v teku enega leta, je dal prav zanimive rezultate. Ljubljanska pokrajina je imela na dan popisa 99.108 glav goveje živine, ki je vagala skupno 30,407.939 kg. Ta živina je bila popisana na 28.968 kmečkih gospodarstvih in sicer je gojilo:

eno govedo 5639 gospodarstev, skupno 1,908.299 kg;

dve govedi 6294 gospodarstev, skupno 3,833.544 kg;

več kot dve govedi 17.035 gospodarstev, skupno 24,666.096 kg.

Po kategorijah se je našlo: bikov 747 z 298.330 kg, volov in juncev 22.819 z 9,244.986 kg, krav in telic 56.708 z 18,640.646 kg, junadi nad 1 leto starih 4309 s 767.594 kg, telet nad 70 kg težkih 10.788 z 1,245.356 kg in končno telet pod 70 kg težkih 3737 z 211.027 kg. Če upoštevamo letni prirast, bomo našli, da bodo živinorejci z lahkoto in brez škode za živinorejo oddali letno 20% žive teže živine, ki je nad 70 kg težka. Posebno ugodnost pa bodo imeli oni, ki bodo gojili rodovniško živino, ker ta je izvzeta od obvezne oddaje živine.

Vojno gospodarstvo nas je tako na mah dovedlo do stalnih cen živini, ki si jo je naš kmet v načelu vedno želel. Tako bo mogel vnaprej kalkulirati, koliko mu bo reja goveda letno vrgla in kako bo vnovčil doma pridelano in dokupljeno živalsko hrano. Želimo samo, da cene drugih potrebščin, ki jih mora kmet kupovati, ne bi bile v nesorazmerju s ceno živine, ker le takrat se bo živinoreja tudi v resnici izplačala.

Kakor zvemo, se bo v kratkem uredil tudi promet s krmo. Kmet bo smel za lastno uporabo pokrmiti, kolikor je bo hotel in tudi sosedu-zivinorejcu bo smel odstopiti, kolikor bo mogel pogrešati. Le če

bo hotel seno prodati neživinoreju, bo moral za to imeti potrebno dovoljenje in oddati ga bo moral kupcu, ki bo za to določen. Tudi cena bo določena. Pod vplivom takega urejevanja prometa s senom, se bo marsikateri raje odločil, da redi 1 rep več, kakor pa da proda seno, kar bo le v prid njemu, saj se seno najboljše vnovči, če ga predela živalski želodec.

Podpore za gradnjo siloznih jam.

Kmetijski oddelek pri Visokem Komisariatu v Ljubljani bo po običaju prejšnjih let tudi letos delil podpore onim posestnikom, ki si bodo zgradili silosne jame. Podpore se bodo delile v okviru proračunskih možnosti in na podlagi prošenj. Prošnje je vložiti preko občine najdalje do konca meseca pri Vis. Komisariatu, in jih je treba seveda pravilno kolkovati. Podrobnejša navodila za sestavljanje prošenj so prejeli vsi občinski uradi.

Svinjereja.

Enkratno pripuščanje svinj.

Ponekod imajo navado, da pripuščajo svinje samo po enkrat, tako da imajo svinje samo po enkrat mlade, potem pa jih opitajo in zakoljejo brez ozira na to, ali je bila svinja dobra ali slaba za praseta. Tako jim — kakor trdijo — svinjereja največ nese. Najprej dobe praseta in še tisto leto debelo pitano svinjo. Na videz ali bolje rečeno trenutno imajo prav, z živinorejskega stališča pa moramo tako reči obsojati, ker je v svojem poteku kvarna za napredek naše prašičereje.

Mladice so v splošnem premalo razvite in zato tudi premalo rodovitne. Zlasti še, če so bile zgodaj vojene. Zaradi tega je tudi zarod takih mladice vobče bolj šibko razvit in sploh manj rodovit, kakor zarod iz poznejših gnezd. Plemenska svinja se razvije šele z drugim in tretjim gnezd. Takrat nam doraste in takrat nam na svojih mladih šele pokaže, koliko je vredna za pleme. Iz drugega in tretjega gnezda so praseta najbolj razvita in najbolj sposobna za plemenske svrhe. Vobče se tudi le iz

teh gnezd priporočajo za pleme.

Praseta iz prvega gnezda se načeloma ne jemljejo za pleme, ker so slabše razvita. Z nadaljevalno rabo takih živali za pleme bi se lahko vsa reja izkazala. Živali bi opešale v telesnem razvoju in v svoji rodovitnosti, kar bi se poznalo na šibko razvitih telesih, na bolehavosti in na pojemanju rodovitnosti. Vse to bi se toliko huje maščevalo, ako bi se mladice vrhu vsega še slabo redile ali pa pre zgodaj vodile k mrjascu. Na ta

način mora vsa reja v kratkem propasti.

Svinja mladica naj se po prvi skotitvi opita le takrat, če ni za pleme sposobna, bodisi da je premalo rodovitna ali pa da je slaba dojilka in sploh slaba mati. Drugače pa ne, ako nam je na tem, da reja napreduje, kajti najlepša in najboljša praseta dobimo za pleme šele z drugim in tretjim gnezd. Plemenska svinja naj se pripuša še drugič in tretjič, če je dobra in rodovitna mati.

Gnojnica izpod naših svinjakov.

Pri nas bi imeli lahko dosti gnojnice, če bi jo hoteli nabirati. Tudi na našem malem posestvu. Trebalo bi le resne volje. Nekaj gnojnice bi se nateklo iz hleva, nekaj izpod svinjakov, nekaj pa izpod gnojišča, kadar ga dež izpira. Vsa ta gnojnica bi lahko veliko zalegla pri našem gospodarstvu, posebno na naših travnikih, ki bijejo marsikje pravcati boj za svoj obstanek.

Opozarjamo danes le na gnojnico, ki bi se lahko nalovila izpod svinjakov in ki je danes popolnoma zavržena in povsem izgubljena za naše kmetijstvo. Prašiči dajejo dosti moče. Četudi ni svinjska gnojnica tako močna kakor druga, vendar bi nam silno veliko zalegla, če bi jo imeli. Po Švici se trgajo zanjo, kadar je pri eni ali drugi sirarni na prodaj. Tamkajšnje sirarne se namreč vse pečajo z obširno prašičerejo.

Pri nas se pa nihče ne zmeni za to gnojnico. Trpimo pod svinjaki rajše kužno nesnago, kakor da bi

lovili gnojnico. Pod našimi svinjaki je brozga in blato, po katerem se pasejo gnusne podgane, namesto da bi bila pod svinjakom tlakana tla, po katerih bi se odtekala vsa gnojnica sproti v gnojnično jamo.

Pri nas se bojimo stroškov za tak tlak in za gnojnično jamo! Ali ni to višek zapravljivosti? Koliko več bi se dalo pridelati s pomočjo gnojnice in kako krasno bi se obrestovali stroški za gnojnično jamo! Kolikokrat bi bile danes lahko že poplačane, če bi jih imeli! Tako pa tarnamo in tožimo čez slabe pridelke, katerim smo tudi sami krivi. Kdaj spregledamo te svoje napake?

Tlakanje tal pod svinjaki in napeljevanje scalnice v gnojnične jame je danes potreba, kateri se ne smemo nič več ogibati. Pridno in vsestransko nabiranje gnoja in skrbno gospodarstvo z njim je danes prva zahteva za dobičkanosno kmetovanje!

Konjarstvo.

Negovanje podkovanih kopit.

Kopito podkovanega konja ima veliko manj pogojev za zdravo in čvrsto rast ter krepko razvijanje posameznih delov, kakor pa kopita žrebet in nepodkovanih konj sploh. K temu, da že podkev samaposebi ovira naravni razvoj kopita, se pridružijo še škodljivi vplivi uporabe (slaba pota, trde ceste, mokrota, prah in blato, mraz, težko delo itd.) in hleva (slab tlak, slaba stelja, gnojnica in druga nesnaga). Že samo to, da konji včasih dalje časa stojijo v hlevu brez potrebnega gibanja, vpliva škodljivo na kopita.

Podkovana kopita negujemo ta-

ko, da najprej z mehko krpo obrišemo ter končno namažemo z mastjo, da se rog prehitro ne razsuši, ter da ostane zadosti prožen. Namazati se pa mora posebno tudi podplat, ne samo stena. Mastna prevlaka pa tudi varuje rog kopita, da se ob deževnem vremenu vsled hloje po redkem blatu in vodi preveč ne omeči.

Posebna mazila za kopita vobče niso potrebna. Vsaka neslana in nepokvarjena (žarka, žaltava) mast se lahko uporabi v ta namen, le vazeline ni priporočati za trajno uporabo, ker napravi rog kopita

krhek in povzroči (vsled primesi petroleja i. dr.) trajno vnetje svit kovega obrobka. Le tedaj, če so se kopita preveč razmečila, tako, da se je rog pričel celo upogibati, je potrebno, da se običajnim mastem primeša voska ali smole. Za podplat pa v takih primerih zadošča, če ga namažemo z lesnim katra-nom.

Popolnoma napačno in naravnost škodljivo pa je, mazati kopita, ne da bi bila poprej osnažena in oprana. Le osnažen in po vplivu vode omehčan rog more hitro vsrkati mast in namazan ohraniti prožnost.

V primeru, če je rog zelo trd ali celo razsušen, da se prične krusiti in drobiti, ga moramo omehčati s svitki. V ta namen namočimo v vodi debelejšje krpe (od vreč), jih napolnimo z namočeno ilovico, žaganjem ali otrobi in ž njimi čez noč ovijemo sprednja kopita, da se omehčajo. (Glej podobo.) Trak, s katerim ovitek v biclju privežemo, ne smemo preveč zategniti, da ne ovira rednega pretakanja krvi.

Če oskrbujemo kopita na ta način in poleg tega skrbimo še za redno gibanje konj in pravočasno prekovanje, smo storili vse, kar je potrebno, da ostanejo kopita zdrava in trpežna.

Proč z garami!

Gare ali lojtre kaže še vedno naše hleve in napravljajo naši živinorejci leto za letom veliko škodo.

Mlada žival se mora namreč venomer stegovati v gare kakor kova, posledice tega pa so: uleknjeno hrbtišče, odstop plečet in praznina za plečeti — sploh vsa nepravilna in grda telesna oblika take živine, ki jo moramo posebno pri plemenski živini grajati. O tem se je sicer že dosti pisalo, toda kar vidimo po naših konjskih in drugih hlevih, še zmeraj ne preveč.

Potrebno je, da opozorimo še na drugo ravno tako škodljivo stran takih gar. Pri garah je namreč to zelo škodljivo, da se s prahom in drobnostmi smetijo oči, nos in tudi griva pri konjih.

V okolici sem poznal gospodarja, kateremu je vsak konj bolehal na očeh, tako da je končno tudi oslepel na eno ali obe očesi. Ljudje so govorili, da mu je »zacoprano« in da mu vse nič ne pomaga, ker mu vsaka kobilica oslepi, naj jo dobi od kodersibodi. Mož pa je krmil iz zelo poševnih gar (lojter) in skozi luknje ali line iz skednja, ki so bile speljane naravnost nad garami. Pri takem krmljenju ni treba seveda prav nobene coprni-je: prej bi bilo nekaj čudnega, ako bi žival za očesnim vnetjem ne obolela.

Pomislite! Konj pride lačen in

segret od dela domov v hlev. Komaj pričakuje, da se odpre luknja na skednju ali da se mu vrže seno v gare. Kako zaželeno gleda tja! Tedaj pa se mu vsujeta v oči, nos

Mlekarstvo.

Mlekarstvo Dolenjske na novi poti.

Kljub dobro razviti živinoreji, Dolenjska v mlečnem gospodarstvu ni do danes doprinesla tega, kar bi bilo pričakovati.

V časih boljše konjunktore so se pojavile tu pa tam nove ustanovljene zadružne mlekarne, ki so pa večinoma razen par izjem po kratkem životarjenju prenehale ali prepustile obratovanje privatnikom, ki so na bolj ali manj spreten način izkoriščali producenta. Nimamo namena iskati vzrokov tega žalostnega dejstva in tudi potrebno ni, da zgubljam čas z zadevami preteklosti, ko nam sedanjost nalaga toliko važnega in pomembnega dela, s katerim lahko razmerno hitro vsaj deloma nadoknadimo škodo, ki je bila povzročena dolenjskim kmetom.

Položaj novo nastale Ljubljanske pokrajine narekuje nove smerice v vseh panogah gospodarstva in prav posebno važnost bo imelo gospodarstvo z mlekom. Radi

in tudi grivo prah in seneni drob. Le pogledjte, kako hrska z nozdrvi, kako stresa z glavo in ušesi ter pomežikuje z obrvmi. Dražijo ga prah in smeti. Pri poševnih in visoko ležečih garah se drobi in praši suho seno, konj hrska venomer ter žre z napol zaprtimi očmi. To se ponavlja dan za dnevom. Ta prah živalim silno škoduje. Kaj bi n. pr. naredil konjerejec sam, ako bi mu kdo trosil pri vsakem grižljaju prah v oči in po glavi? Mislim, da bi se prav lepo zahvalil za tako postrežbo. Kjer pokladajo skozi luknje ali »luče« naravnost v gare, so te luknje večkrat prav slabo ali pa sploh nič zaprte. Tako nastaja poleg vsega še preprih na segreto ali celo mokro glavo živali. Ali je kaj čudnega potem, da imamo pri nas toliko očesnih vnetij, toliko na očeh bolnih in oslepelih konj? Zato proč z garami!

Žal, da še veliko naših živinorejcev in konjerejcev misli, da se brez gar ne more krmiti, ne da bi se krma raztresala. Resnica pa je, da se dajo napraviti prav preproste, trdne in dobre jasli za goved in za konje, ki ustrezajo popolnoma svojemu namenu, in ne delajo ne-bene škode živini.

preskrbe tako velikega potrošnega središča mleka kot ga predstavlja današnja Ljubljana, ne pretiravamo, če rečemo, da je organizacija mlekarstva eno od najvažnejših gospodarskih vprašanj, ki se mu mora posvetiti največja pažnja.

Visoki Komisar za Ljublj. pokrajino je te dni izdal predpise o trgovini in predelavi kravjega mleka, ki bodo imeli koristni odmev ne le za ljublj. potrošnike, ampak tudi za razvoj mlekarstva na Dolenjskem.

Z omenjenimi predpisi prestane biti mlekarstvo prosta obrt kot sedaj in ne bo mogel vsakdo trgovati niti predelavati mleka, temveč samo tisti, ki bo imel za to predpisano dovolilo. S tem bo odpravljen uničujoče posredništvo in sušmarstvo, ki je toliko škodovalo razvoju našega mlekarstva ter bo nadomeščeno s solidnim trgovanjem in strokovnim predelovanjem. Poleg tega bo v bodoče pre-

povedano izdelovanje masla za prodajo pri posameznih proizvajalcih mleka in bo to opravilo preneseno v skupne večje obrate, kjer bo dana tehnična možnost za izdelovanje kakovostnega blaga.

Na tej podlagi bo mogoče zgraditi solidno mlekarstvo organizacijo širom cele Ljubljane, pokrajine, ne samo za sedanje izredne potrebe potrošnikov, temveč tudi za bodoče normalne razmere. Šele z razvojem mlekarstva bo dobila Dolenjska pravo živinorejsko lice, ki ga sedaj kljub dobri živini ni imela. Nova naredba daje možnost, da se osnujejo mlekarska okrožja, v katerih bo soliden mlekarski obrt polagoma postal središče gospodar-

skega življenja in glavni vir rednih dohodkov kmečkih gospodarstev. Z uveljavljanjem naredbe pa seveda še ni storjeno vse in potrebno bo veliko dobre volje in sistematičnega dela s strani producenta-kmeta. Posvetiti bo moral večjo pažnjo oskrbi živine in stremiti za doseg čim boljših gospodarskih uspehov pri svoji živinoreji.

Dolenjska je s tem dobila jasen gospodarski načrt za bodoče, zupustila bo polagoma staro tradicijo reje volov in bo šla v smeri mlečne produkcije, kar bo imelo v veliki meri vpliv na intenziviranje in moderniziranje celotnega kmetijstva na Dolenjskem.

družnicam in lastnim podjetjem kreditirati.

6. Dajanje pooblastila upravnemu odboru in določitev načina vnovčevanja proizvodov zadružnikom na lasten račun zadruge po § 13 pravil.

7. Sklepanje o prispevkih po § 12 pravil.

8. Predlogi in pritožbe zadružnikov.

9. Volitev članov upravnega, nadzornega in širšega odbora in njihovih namestnikov v smislu §§ 19, 24 in 27 pravil.

10. Razprava in sklepi o gospodarskih zadevah kmetijstva.

12. Raznoterosti.

O p o m b a:

1. Delegati se pri prihodu na skupščino legitimirajo z legitimacijami, ki so jim bile dostavljene ob priliki izvolitve. Delegat, ki je na dan skupščine zadržan, je dolžan o tem obvestiti svojega namestnika in ga pozvati, da ga nadomestuje na skupščini.

2. Skupščina sklepa polnoveljavno, kadar je v smislu § 37 pravil po delegatih zastopana vsaj polovica vseh včlanjenih zadružnikov. Ako na določeni dan in določeno uro skupščina ne bi bila sklepčna, se bo vršila skupščina pol ure kasneje, to je ob 10. uri, na istem mestu in z istim dnevnim redom in bo sklepala po § 39 pravil polnoveljavno brez ozira na število zastopanih zadružnikov.

3. Letni račun za leto 1940 je zadružnikom na vpogled v zadružni pisarni med delovnimi urami od 19. aprila t. l. dalje.

Na skupščini se bo razpravljalo in sklepalo samo o predlogih in pritožbah, ki so bile v smislu § 36 predložene upravnemu odboru vsaj 8 dni pred skupščino.

Društvene vesti.

Vabilo

na VIII. redno letno skupščino Kmetijske družbe z. z. o. j. v Ljubljani, ki bo v prostorih zadruge v Ljubljani, Novi trg 3 v četrtek dne 21. avgusta 1941 ob 9. uri in pol s sledečim dnevnim redom:

1. Konstituiranje občnega zbora.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Razpravljanje in sklepanje:

a) o odobritvi poročila upravnega in nadzornega odbora;

b) o odobritvi sklepov računov;

c) o predlogu za razdelitev poslovnega prebitka;

č) o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru.

5. Dajanje pooblastila upravnemu odboru in določitev:

a) najvišjega zneska, do katerega se sme zadruška skupno zadolžiti;

b) najvišjega zneska, do katerega se sme posameznim zadružnikom, po-

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{32}$ strani = Lir 19.- + Lir 1.- ogl. takse
 $\frac{1}{18}$ " = " 38.- + " 2.- " "
 $\frac{1}{12}$ " = " 57.- + " 3.- " "

$\frac{1}{8}$ strani = Lir 75.- + Lir 5.70 ogl. takse
 $\frac{1}{4}$ " = " 152.- + " 11.40 " "
 $\frac{1}{2}$ " = " 304.- + " 11.40 " "

1 cela stran = Lir 608.- + Lir 22.80 oglasne takse

(26 × 20 cm = 520 cm).

Priloge listu se računajo za vsakih 1000 komadov 38 Lir.

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, vsaka beseda 20 cent., najmanj 5 Lir z oglasno takso.

Upravništvo ne prevzame posredovanja. Vsakega 12. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnjo številko.

Brinje in fige za žganjekuho

ima na zalogi trdka IVAN JELACIN, Ljubljana, Aškerčeva cesta 1, telefon 26-07. 1

CEPILNA SMOLA

$\frac{1}{2}$ kg Lir 3.05, $\frac{1}{4}$ kg Lir 5.70. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3, telefon 34-73. 10

Sejte lan

predite v prejo in jo pošljite v tkanje »KROSNIA« v Ljubljani, Zrinjskega cesta 6 (Nasproti cerkve Sv. Jožefa), da ne boste občutili pomanjkanja platna. 21

»RUSOLIN«

zoper ščurke, vrečica Lir 2.30. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3, tel. 34-73. 8

»MIKROTAN«

zoper miši in podgane, 100 g zrn Lir 4.60 ali 50 g paste Lir 4.20. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3, tel. 34-73. 5

Posetite

kavarno „TABOR“

v Ljubljani

Fige za žganjekuho

dobite najceneje pri Ant. Krisper-coloniale, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta 31. 19

VABILO

na redno skupščino »Sloga« gospodarske in podporne zadruge slovenskih kmetov in delavcev, z. z. o. j. v Črnomlju, ki bo v nedeljo 10. avgusta 1941 v Črnomlju ob 10. uri dop. v gostilni Al. Kolbeza s sledečim dnevnim redom: 1. Odobritev računskega sklepa. 2. Sklepanje o prestatku (likvidaciji) zadruge. 3. Volitev likvidatorjev.

Računski sklep je članom na vpogled pri g. Petru Korenu v Črnomlju. Za predlog o prestatku zadruge mora glasovati več kot polovica vseh včlanjenih zadružnikov, v nasprotnem slučaju se bo vršila po § 36. z. pr. nova skupščina v nedeljo 24. avgusta 1941 v istem prostoru, ob isti uri in z istim dnevnim redom ter bo zborovala ne glede na število navzočih članov. UPRAVNI ODBOR.

SLOVENIA TRANSPORT JOSIP L. ŠILIH

ŠPEDIČIJA — MEDNARODNO TRANSPORTNO PODJETJE ZA IZVOZ IN UVOZ BLAGA

LJUBLJANA

MIKLOŠIČEVA C. — TEL. 27-18, 37-18

Obava izvoznega in uvoznega ocarinjenja na carinskih postajah Ljubljana, Jesenice, Rakek, Maribor, Sušak — Železniški in carinski biro — Tarifna obvestila — Vse železniške in carinske informacije brezplačno.

Zaupajte domačemu zavodu!

Kmetski hranilni in posojilni dom

zadr. z neom. j.

v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1

Telefon št. 28-47. — Brzjavlj.: »Kmetski dom«.

Račun pošt. hran. 14.257. Račun pri Narodni banki

Nove vloge 4% do 5%
vsak čas razpoložljive obrestuje po

Za vse vloge nudi popolno varnost. Otvarja tekoče račune. Eskontuje menice. Daje kratkoročna posojila. Izvršuje vse ostale denarne posle.

S. KUNDE
& SOHN
DRESDEN

Tovarn. znamka

Zaščitni znak

Pristne

Kunde

okulacijske nože
trine, drevesne,
vrtno škarije

dobite pri

Kmetijski družbi v Ljubljani

Ogibajte se posnetkov z znakom: „DRESDNER MODELL“

Mestna hranilnica ljubljanska

je

največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod.

Domači hranilniki, sodno-depozitni oddelek,
posojila na hipoteke, menice, lombard.

Za vse hranilne vloge jamči

Mestna občina ljubljanska.

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lan, tropine

ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne
kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi
najugodnejše kupite pri domačem podjetju

MedićZankl

tovarna olja, lakov in barv

družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem
Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

„SLAVIJA“

zavarovalna banka v Ljubljani

ZAVAROVANJA; požar, vlom, šipe,
nesreče na potovanju, zakonita odgovor-
nost, transport, razna zavarovanja avto-
mobilov, na življenje, posmrtnine i. t. d.,
prevzame po ugodnih pogojih.

Centrala v Ljubljani

Lastno posloplje.

Telefon 21-75, 21-76,

Gajeva ulica 2.

21-77.

KREDITNI ZAVOD

ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50

Telefon št.: 37-81, 37-82, 37-83, 37-84, 37-85

Brzjavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Podružnica Beo-
grad, Uzun Mirkova ulica 10. Telefon št.: 29-154. Brzjavni
naslov: KREDIT BEOGRAD

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih
vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila,
predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso
menic, kuponov, nakazila doma in v tujino, safe-deposits itd.

ZAHTEVAJTE PRI VAŠEM TRGOVCU „NAŠ ČAJ“!

Mešanica domačih čajnih rastlin!

Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Naprodaj pri:

KMETIJSKI DRUŽBI r. z. z o. z.

V LJUBLJANI

Izhaja 15. v mesecu. — Cena listu skupno s koledarjem Lir 13.30; za inozemstvo Lir 17.10 letno. — Posamezna številka Lir 1.50.
Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Novi trg št. 3. — Za uredništvo odgovarja: Ing. Ferlinc Bogdan. — Izdajatelj za Kme-
tijsko družbo: Oton Detela. — Tisk Narodne tiskarne d. d. v Ljubljani. — Odgovoren Fran Jeran.